

УДК 657.1

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПРО АКТИВИ БАЛАНСУ ПІДПРИЄМСТВА В АВСТРІЇ

Світлана Хома; Уляна Костюк

*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу,
Івано-Франківськ, Україна*

Резюме. В умовах глобалізації та інтеграції економік питання гармонізації облікової інформації є надзвичайно важливим. Австрія, як член ЄС, керується єдиними стандартами, проте має й національні особливості ведення бухгалтерського обліку. Дослідження особливостей обліку в Австрії є актуальним для адаптації національного законодавства до міжнародних стандартів. Метою та завданням дослідження є розкриття теоретичних та практичних аспектів формування облікової інформації в Австрії, виявлення особливостей бухгалтерського обліку та визначення шляхів використання позитивного досвіду Австрії в Україні. Система бухгалтерського обліку в Австрії має багато спільного з системами обліку інших країн ЄС, проте існують і певні відмінності, зумовлені національними особливостями. План рахунків бухгалтерського обліку в Австрії складається з 6 розділів, які об'єднують у собі 10 класів рахунків. Серед відмінностей між вітчизняним та австрійським планом рахунків є рахунки витрат, які призначені для класифікації витрат виключно за економічними елементами, а не за видами діяльності. Облік активів в Австрії має свої особливості. Щодо основних засобів, то згідно з податковим законодавством Австрії до них відносять активи вартістю понад 1000 €. Відмінністю від вітчизняної практики є особливості бухгалтерського обліку створення активів власними силами та переведення об'єкта з незавершеного будівництва до складу основних засобів. Австрійська практика передбачає дві моделі відображення амортизації на рахунках бухгалтерського обліку: прямий та непрямий методи. При продажу необоротного матеріального активу застосовуються відповідні рахунки для відображення згорнутого результату продажу об'єкта. Щодо оборотних активів, то характерним є підхід до відображення в обліку оціненої собівартості незавершеного виробництва та готової продукції. З метою уникнення завищення чи заниження витрат у звіті про прибутки та збитки здійснюється оцінювання залишків незавершеного виробництва та нереалізованої готової продукції з подальшим відображенням їх приросту або убутку на рахунку доходів 4 класу. В цілому облікова інформація в Австрії має свої особливості, зумовлені національним законодавством та практикою. Детальний аналіз цих особливостей є важливим для українських компаній, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність з австрійськими партнерами. Позитивний досвід Австрії може бути використаний в Україні для вдосконалення національної системи бухгалтерського обліку та її адаптації до міжнародних стандартів.

Ключові слова: бухгалтерський облік, план рахунків, основні засоби, оборотні активи, оцінювання.

https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2025.02.033

Отримано 20.02.2025

УДК 657.1

FEATURES OF FORMATION OF ACCOUNTING INFORMATION ABOUT BALANCE SHEET ASSETS OF ENTERPRISES IN AUSTRIA

Svitlana Khoma; Ulyana Kostyuk

*Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas,
Ivano-Frankivsk, Ukraine*

Summary. In the context of globalization and economic integration, the issue of harmonizing accounting information is extremely important. Austria, as a member of the EU, adheres to unified standards, but also has national specifics in its accounting practices. The study of accounting features in Austria is relevant for adapting

national legislation to international standards. The goal and objectives of the research are to reveal the theoretical and practical aspects of forming accounting information in Austria, to identify the peculiarities of accounting, and to determine ways to utilize Austria's positive experience in Ukraine. The accounting system in Austria shares many similarities with the accounting systems of other EU countries; however, there are certain differences due to national peculiarities. The chart of accounts in Austrian accounting consists of 6 sections, which encompass 10 classes of accounts. Among the differences between the domestic and Austrian charts of accounts is that expense accounts are designated for the classification of expenses solely by economic elements rather than by types of activities. The accounting of assets in Austria has its peculiarities. Regarding fixed assets, according to Austrian tax legislation, they are classified as assets valued at over €1,000. A difference from domestic practices is found in the accounting for self-constructed assets and the transfer of an object from construction in progress of fixed assets. Austrian practice provides two models for reflecting depreciation in accounting records: straight-line and declining balance methods. When selling a non-current tangible asset, appropriate accounts are used to reflect the overall result of the sale of that object. In terms of current assets, a distinctive approach is taken in reflecting the estimated cost of work in progress and finished products in the accounts. To avoid overstating or understating expenses in the income statement, the valuation of work in progress and unrealized finished products is performed, with the subsequent reflection of their increase or decrease in the income account of class 4. Overall, accounting information in Austria has its specifics, influenced by national legislation and practices. A detailed analysis of these specifics is important for Ukrainian companies engaged in foreign economic activities with Austrian partners. Austria's positive experience can be utilized in Ukraine to improve the national accounting system and adapt it to international standards.

Key words: accounting, chart of accounts, fixed assets, current assets, valuation.

https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2025.02.033

Received 20.02.2025

Постановка проблеми. У сучасному світі, де економіки різних країн тісно переплітаються, питання гармонізації та стандартизації облікової інформації набуває особливої актуальності. Адже саме достовірна та зрозуміла облікова інформація є запорукою ефективного прийняття управлінських рішень, залучення інвестицій та забезпечення стабільного розвитку бізнесу. Австрія, як член Європейського Союзу, є частиною єдиного економічного простору, де діють спільні правила та стандарти, зокрема й у сфері бухгалтерського обліку. Проте, незважаючи на це, національні особливості формування облікової інформації в Австрії залишаються важливими для розуміння специфіки ведення бухгалтерського обліку в цій країні, зокрема для українських компаній, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність з австрійськими партнерами. Окрім того, досвід Австрії, як однієї з економічно розвинених країн Європи, може бути корисним для України у контексті адаптації національного законодавства до міжнародних стандартів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематику щодо ведення бухгалтерського, податкового обліку та формування фінансової звітності в країнах ЄС досліджували науковці Н. С. Акімова, Л. О. Кирильєва, Т. А. Наумова, О. Н. Коркушко, Л. А. Кушнір, С. Р. Яцишин та інші автори. Однак питання бухгалтерського обліку в країнах ЄС, зокрема Австрії, залишається досить актуальним.

Метою статті є розкриття теоретичних та практичних аспектів формування облікової інформації в Австрії, виявлення особливостей бухгалтерського обліку та визначення шляхів використання позитивного досвіду Австрії в Україні.

Постановка завдання. Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання: виявити особливості формування облікової інформації та організації облікового процесу в Австрії; порівняти порядок відображення облікової інформації на рахунках бухгалтерського обліку Австрії та України; розробити рекомендації щодо використання позитивного досвіду Австрії в Україні.

Виклад основного матеріалу. Кожна країна світу має своє законодавство, що впливає на побудову бухгалтерського обліку. Основним нормативним документом, що регулює бухгалтерський облік в Австрії, є Господарський кодекс (UGB). Він визначає загальні принципи ведення обліку, вимоги до складання фінансової звітності, порядок

аудиту та інші важливі аспекти. Організація бухгалтерського обліку в публічних та непублічних підприємствах Австрії здійснюється відповідно до вимог Закону про товариства з обмеженою відповідальністю (GmbHG), який містить положення щодо бухгалтерського обліку та фінансової звітності для товариств з обмеженою відповідальністю, та Закону про акціонерні товариства (AktG), що регулює питання бухгалтерського обліку та фінансової звітності для акціонерних товариств.

В Австрії існує дворівнева система бухгалтерського обліку: фінансовий облік (Financial Accounting) та управлінський облік (Management Accounting). Фінансовий облік призначений для зовнішніх користувачів інформації, тоді як управлінський облік використовується для внутрішнього управління компанією.

Система бухгалтерського обліку в Австрії має багато спільного з системами обліку інших країн ЄС. Проте існують і певні відмінності, зумовлені національними особливостями. В обліково-економічній літературі ведення бухгалтерського обліку в Австрії відносять до континентальної моделі обліку, якій притаманні орієнтація обліку на інвесторів і контролюючих органів, оцінювання активів за ринковою вартістю. Серед типових характеристик є централізований план рахунків.

План рахунків бухгалтерського обліку в Австрії складається із 6 розділів, які об'єднують у собі 10 класів рахунків:

Розділ Необоротні активи / ANLAGEVERMÖGEN

Клас 0

- Нематеріальні активи / Immaterielle Vermögensgegenstände
- Основні засоби / Sachanlagen
- Фінансові активи / Finanzanlagen

Розділ Оборотні активи / UMLAUFVERMÖGEN

Клас 1 – Запаси / Vorräte

Клас 2 – Інші оборотні активи та витрати майбутніх періодів / Sonstiges Umlaufvermögen und Rechnungsabgrenzungsposten

Розділ Зобов'язання / FREMDKAPITAL

Клас 3 – Забезпечення, зобов'язання та доходи майбутніх періодів / Rückstellungen, Verbindlichkeiten und Rechnungsabgrenzungen

Розділ Рахунки прибутків і збитків / ERFOLGSKONTEN

Клас 4 – Операційні доходи / Betriebliche Erträge

- Операційні витрати / Betriebliche Aufwendungen

Клас 5 – Матеріальні витрати та витрати на придбані послуги / Materialaufwand und Aufwendungen für bezogene Leistungen

Клас 6 – Витрати на персонал / Personalaufwand

Клас 7 – Амортизація та інші операційні витрати / Abschreibungen und sonstige betriebliche Aufwendungen

Клас 8 – Фінансові доходи та фінансові витрати / Finanzerträge und Finanzaufwendungen

- Податки на доходи / Steuern vom Einkommen und vom Ertrag

Розділ Власний капітал / EIGENKAPITAL

Клас 9

Розділ Закриття та відкриття рахунків / Abschluss- und eröffnungs-konten

Клас 9 (EBK, SBK, GuV-Konto)

Як бачимо, кожен клас рахунків має конкретне призначення й відображає потреби внутрішніх і зовнішніх користувачів інформації. При цьому всі рахунки бухгалтерського обліку Австрії класифікують за ознакою впливу на фінансовий результат:

(1) балансові рахунки / Bestands Konten, залишки за якими в кінці року переносять на рахунок 9850 «Кінцеве сальдо» / SBK Schlussbilanz Konto, і відповідно на

початку року – з рахунку 9800 «Початкове сальдо» / EBK Eröffnungsbilanz Konto. Сюди входять рахунки класів 0, 1, 2, 3, 9. Очевидно, залишки зазначених рахунків відображаються у балансі підприємства;

(2) рахунки прибутків і збитків / Erfolgs Konten, залишки, за якими в кінці року переносять на рахунок 9890 «Фінансові результати» / GuV-Konto / Gewinn und Verlust Konto. Сюди входять рахунки класів 4, 5, 6, 7, 8. Інформація, зібрана на цих рахунках, відображається у звіті про прибутки і збитки.

Суттєвою відмінністю між вітчизняним і австрійським планом рахунків є те, що рахунки витрат в останньому призначені для класифікації витрат виключно за економічними елементами, а не за видами діяльності, як є більш звично для українського ведення обліку витрат. З цим пов'язана і особливість визначення собівартості реалізованих товарів, готової продукції та навіть первісної вартості будівництва, здійсненого власними силами.

Також характерною ознакою австрійського плану рахунків на відміну від українського є виокремлення інформації про складові фінансової діяльності на рахунках класу 8 – фінансові доходи та фінансові витрати / Finanzerträge und Finanzaufwendungen.

Досліджуючи особливості обліку активів, що відображаються на рахунках класу 0, зокрема основних засобів, варто зазначити, що згідно із податковим законодавством Австрії до основних засобів з січня 2025 року відносять активи вартістю понад 1000 €. В іншому випадку при оприбуткуванні так званих малоцінних активів / Geringwertige Wirtschaftsgüter їхня вартість визнається у складі витрат на однойменному рахунку 7 класу «Списання малоцінних активів» / Abschreibung geringwertiger Wirtschaftsgüter. В основу первісної вартості при введенні в експлуатацію основних засобів покладено фактичні витрати на придбання, включаючи транспортування, монтаж й інші витрати для доведення до придатного для використання стану.

Як зазначалося вище, відмінною від вітчизняної практики є облік створення активів власними силами та переведення об'єкта з незавершеного будівництва до складу основних засобів. Якщо компанія виготовляє необоротний актив для власного використання, при виникненні матеріальних витрат, витрат на оплату праці, на електроенергію тощо в обліку здійснюється, як і при всіх інших витратах, записи за дебетом відповідних витратних рахунків класів 5 «Матеріальні витрати та витрати на придбані послуги», 6 «Витрати на персонал», 7 «Амортизація та інші операційні витрати». Однак ці витрати не можуть зменшувати прибуток у звітному періоді, оскільки є вартістю необоротного активу, що створюється, яка визнаватиметься у складі витрат поступово у сумі амортизації після введення в експлуатацію такого активу. Для «нейтралізації» таких штучно визнаних протягом звітного періоду витрат на загальну накопичену суму роблять запис із визнання доходу за кредитом рахунку 4 класу 4580 «Aktivierte Eigenleistungen» / «Капіталізовані власні витрати» (переклад автора, відповідного терміна в українському бухгалтерському обліку нема) з одночасним визнанням активу за дебетом. Якщо будівництво завершують усередині року, то за дебетом капіталізують відповідний актив. Якщо ж на дату складання річної звітності об'єкт залишається недобудованим, то відображають за дебетом рахунку 0 класу 0710 «Об'єкти незавершеного будівництва» / Anlagen im Bau.

Варто зазначити, що вітчизняний облік зазначеного питання є більш прийнятним і зрозумілим для розкриття інформації про незавершене будівництво.

Доцільно приділити увагу відмінностям обліку включення до витрат амортизації основних засобів. Австрійська практика передбачає дві моделі відображення її на рахунках бухгалтерського обліку: прямий метод обліку – списання суми амортизацій безпосередньо за кредитом рахунку об'єкта активу; непрямий метод – накопичення суми амортизацій, аналогічно українським правилам, за кредитом контрактивного рахунку

«Накопичена амортизація» / Kumulierte Abschreibung zu Sachanlagen. Перевагою першого методу є його простота і можливість відразу за сальдо рахунку «Основні засоби» бачити залишкову вартість об'єкта.

Окремої уваги заслуговує дослідження підходів до оцінювання активів на дату балансу, оскільки оцінка активів на дату балансу має важливе значення для формування фінансової звітності підприємства, оскільки впливає на величину активів, власного капіталу та фінансових результатів діяльності.

В Австрії, як і в інших країнах ЄС, загальні принципи оцінювання активів включають:

- принцип історичної собівартості: активи, як правило, оцінюються за їх первісною вартістю придбання або собівартістю виробництва;
- принцип обачності: у разі можливого зменшення вартості активу, необхідно відобразити його знецінення;
- принцип справедливої вартості: деякі активи можуть оцінюватися за їх поточною ринковою вартістю, якщо це передбачено законодавством або МСФЗ.

Основні правила оцінювання активів балансу представлено на рис. 1.

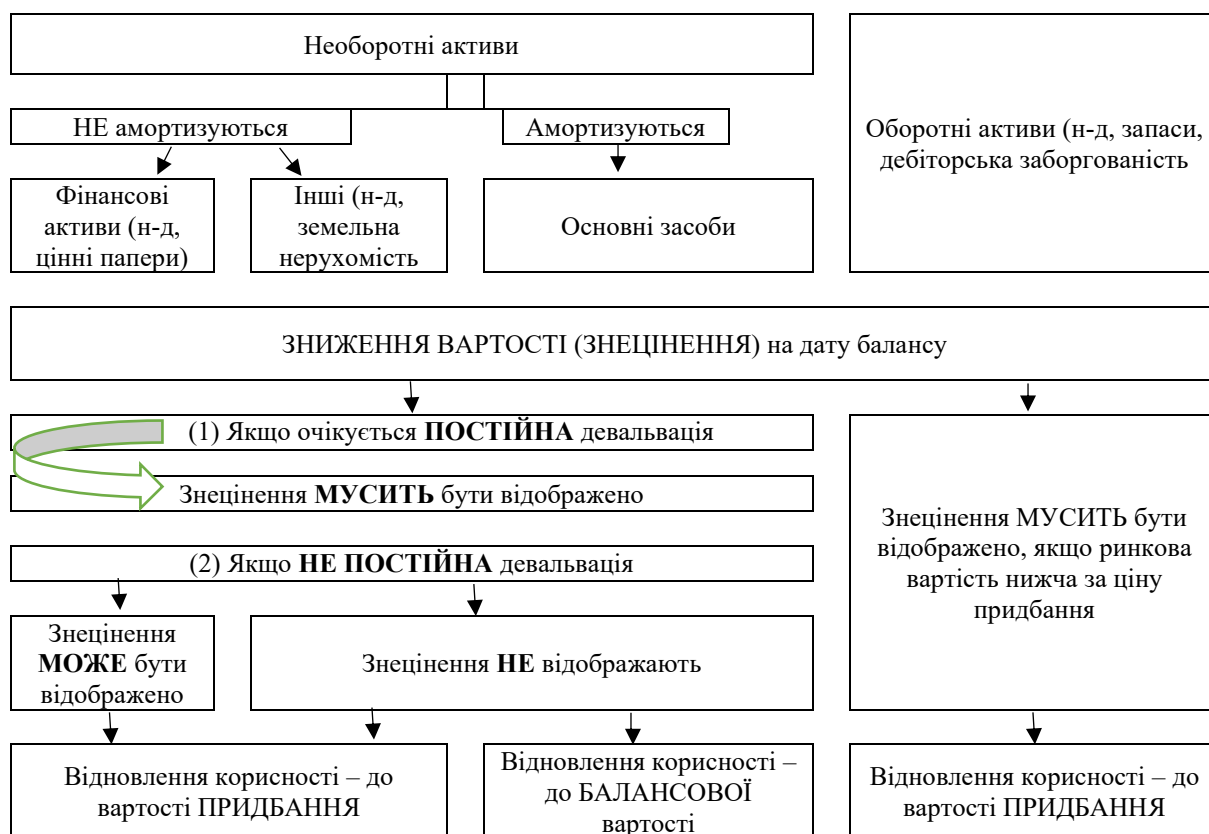

Рисунок 1. Правила оцінювання активів на дату балансу

Джерело: складено на основі [4].

Виділяючи із загальних підходів до оцінювання активів (рис. 1), основні принципи відображення у фінансовій звітності інформації про основні засоби, зазначимо, що вони оцінюються за історичною собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та знецінення. Однак при цьому слід зважити на умову визнання витрат від знецінення (Abwertung). Вони відображаються за дебетом рахунку 7 класу «Позапланове списання» / Außerplanmäßige Abschreibung von Sachanlagen у випадку

тривалого, з року в рік, зниження ринкової вартості цих необоротних активів. Причиною тривалого знецінення можуть бути впровадження нових технологій, зміни поведінки покупців, пошкодження внаслідок, наприклад, пожежі тощо. Якщо ж зменшення вартості основних засобів тимчасове, то знецінення не оцінюють.

Натомість, у випадку зростання цінності або, як зазначено у Господарському кодексі (§ 208 UGB), якщо у наступному фінансовому році більше не існує причин для позапланової амортизації, суму цієї амортизації слід віднести на збільшення вартості з урахуванням амортизації, яка б була здійснена тим часом. Таким чином, на момент відновлення корисності (Zuschreibung) слід провести відповідний перерахунок балансової вартості, яка була б визнана в ході нормального списання вартості основного засобу. Збільшення вартості необоротного активу відображається у кореспонденції за кредитом рахунку 4 класу «Дохід від відновлення корисності» / Erträge aus der Zuschreibung zu Sachanlagen.

Дослідження відмінностей порядку відображення на рахунках обліку операцій, пов'язаних із основними засобами, слід доповнити обліком вибуття у результаті їх продажу. Звісно, міжнародна практика, на відміну від вітчизняної, не передбачає обов'язкової перекласифікації активу з необоротного в оборотний. Окрім того, на дотримання вимоги МСФЗ у фінансовій звітності відображати згорнутий результат продажу об'єкта застосовуються відповідні рахунки дохідного класу 4 «Прибуток від вибуття основних засобів» / Erträge aus dem Abgang von Anlagen або витратного класу 7 «Збиток від вибуття основних засобів» / Verluste aus dem Abgang von Anlagen, на які залежно від результату продажу (позитивного/негативного) списують рахунки отриманої виручки від продажу активу (4 клас) «Erlöse aus Anlagenverkäufe» та собівартості продажу за сумою балансової вартості (7 клас) «Buchwert abgegangener Anlagen». Опісля, згорнуте сальдо вибуття або дохідного класу 4 «Прибуток від вибуття основних засобів» / Erträge aus dem Abgang von Anlagen, або витратного класу 7 «Збиток від вибуття основних засобів» / Verluste aus dem Abgang von Anlagen закривають при складанні річної звітності на підсумковий рахунок зведеного результату 9890 «Фінансові результати» / GuV-Konto / Gewinn und Verlust Konto. Таким чином, проводиться подвійне закриття рахунків при вибутті основних засобів.

Серед відмінностей обліку оборотних активів, зокрема запасів, можна виділити характерний підхід до відображення в обліку оціненої собівартості незавершеного виробництва та готової продукції. У вітчизняному обліку виробничого підприємства (на відповідність класифікації витрат за видами діяльності) витрати на виробництво накопичуються протягом звітного періоду за дебетом однойменного рахунку «Виробництво» і сальдо є оцінена вартість незавершеного виробництва, а решта сума витрат складає собівартість виготовленої готової продукції. В основі обліку витрат австрійського законодавства, як уже зазначалося вище, є класифікація витрат за економічними елементами. Це означає, що протягом звітного періоду за дебетом витратного рахунку класу 5 «Використання сировини» / Verbrauch Rohstoffe акумулюються матеріальні витрати без зазначення місця їх використання (в т. ч., наприклад, і на ремонт приміщення магазину). Аналогічно накопичується загальна інформація і про витрати на заробітну плату, амортизацію чи витрати на різні послуги тощо. Однак не всі визнані витрати принесли дохід у звітному періоді. Оскільки може мати місце наявність на кінець року ресурсів, які вже були використані, але ще не принесли доходу, бо все ще перебувають у процесі виробництва (н-д, неперероблена сировина) або у вигляді нереалізованої готової продукції. Якщо всі витрати залишити на рахунках витрат, це може призвести до перекручення фінансових результатів. З метою уникнення завищення витрат у звіті про прибутки та збитки на дату складання

фінансової звітності здійснюється оцінювання залишків незавершеного виробництва та нереалізованої готової продукції.

Для оцінювання як незавершеного виробництва, так і нереалізованої готової продукції зазвичай враховують прямі витрати, пов'язані з виробництвом, які вже були понесені на момент закриття звітної періоду, включаючи матеріальні витрати, витрати на працю і непрямі виробничі витрати (енергія, оренда, амортизація обладнання тощо). Наступним кроком є співставлення початкового залишку незавершеного виробництва та готової продукції з кінцевим. Якщо кінцеве сальдо перевищує початкове, то можна робити висновок, власне, про те, що сума цього приросту є тими витратами, які вже були понесені, але ще не реалізовані у вигляді готової продукції. Таким чином, для компенсації цієї частини заявлених на витратних рахунках 5, 6, 7 класів витрат відповідно до правил австрійського облікового законодавства визнають дохід на рахунок 4 класу «Зміни залишків незавершеного виробництва» / Bestandsveränderungen unfertige Erzeugnisse.

З цією метою роблять запис:

Дт Незвершене виробництво – Кт Зміни залишків незавершеного виробництва / Bestandsveränderungen unfertige Erzeugnisse і

Дт Готова продукція – Кт Зміни залишків готової продукції / Bestandsveränderungen Fertigerzeugnisse

Якщо кінцеве сальдо менше початкового, то можна засвідчити, що сума цього убутку є нереалізованими витратами, які були понесені у минулих звітних періодах. Таким чином, у звітному періоді для визначення коректного фінансового результату слід довізнати такі витрати. Запис роблять зворотний попередньому, тобто кореспондують теж рахунок 4 класу «Зміни залишків незавершеного виробництва» / Bestandsveränderungen unfertige Erzeugnisse, але за дебетом, що за своєю суттю буде збільшувати витрати (зменшувати дохід) на суму розрахованого убутку:

Дт Зміни залишків незавершеного виробництва / Bestandsveränderungen unfertige Erzeugnisse – Кт Незвершене виробництво і

Дт Зміни залишків готової продукції / Bestandsveränderungen Fertigerzeugnisse – Кт Готова продукція

Оцінювання залишку готової продукції є критично важливим моментом для забезпечення точності фінансової звітності та відображення реального фінансового стану підприємства. Такий підхід до визначення фактичної собівартості виготовленої продукції та фактичної собівартості реалізованої готової продукції відомий і для вітчизняного обліку в частині обліку витрат суб'єктами малого підприємництва. До 2011 року П(С)БО 25 передбачало форму N 2-м Звіт про фінансові результати, у якій наводилася інформація про всі фактично понесені Матеріальні затрати (р. 090), Витрати на оплату праці (р.100), Відрахування на соціальні заходи (р. 110), Амортизація (р. 120), Інші операційні витрати (р. 130), які коригувалися на збільшення (зменшення) залишків незавершеного виробництва і готової продукції (р. 080).

Однак з часом і для суб'єктів малого підприємництва такі відмовилися від такого порядку визначення фактичної собівартості реалізації, вважаючи за більш коректний і чіткий прямий підрахунок фактичних виробничих витрат звітної періоду.

Щодо оцінювання запасів на дату балансу, то, як видно вище з рисунка 1, за звичною у нас практикою запаси відображаються за найменшою з двох оцінок: вартістю придбання або вартістю чистої реалізації.

Висновки. Вивчення австрійського законодавства у сфері бухгалтерського обліку може допомогти Україні в удосконаленні власного законодавства, зокрема, у питаннях регулювання облікового процесу та складання фінансової звітності.

Дослідження особливостей формування облікової інформації про активи балансу підприємства в Австрії та порівняння їх з українською практикою виявило ключові відмінності між австрійською та українською системами обліку. Зокрема встановлено призначення рахунків витрат за їх класифікацією за економічними елементами. Це зумовлює особливості відображення в обліку накопичення інформації про витрати на створення власними силами об'єктів основних засобів, відображення в обліку оціненого незавершеного виробництва, залишків готової продукції. Проаналізовано особливості обліку основних засобів в Австрії, зокрема щодо їх оцінювання, амортизації, знецінення та вибуття. Проведене дослідження може сприяти розвитку міжнародного співробітництва у сфері обліку, підвищенню ефективності вітчизняної системи бухгалтерського обліку, її гармонізації з міжнародними стандартами та забезпеченню потреб користувачів облікової інформації.

Conclusions. The study of Austrian legislation in the field of accounting can assist Ukraine in improving its legislation, particularly concerning the regulation of the accounting process and the preparation of financial statements.

Researching the specificities of forming accounting information about the balance sheet assets of enterprises in Austria and comparing them with Ukrainian practices revealed key differences between the Austrian and Ukrainian accounting systems. In particular, the purpose of expense accounts based on their classification by economic elements was established. This affects how information on the costs incurred for the creation of fixed assets is reflected in accounting, as well as the accounting of estimated unfinished production and the inventory of finished goods. The features of accounting for fixed assets in Austria were analyzed, particularly regarding their valuation, depreciation, impairment, and disposal. This research can contribute to the development of international cooperation in accounting, enhance the effectiveness of the domestic accounting system, harmonize it with international standards, and meet the needs of accounting information users.

Список використаних джерел

1. Кирильєва Л. О., Наумова Т. А., Акімова Н. С. Організаційні аспекти обліку та звітності підприємств Німеччини в умовах конвергенції. *Підприємництво і торгівля*. 2023. № 36. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1256-2023-36-02>
2. Коркушко О. Н., Кушнір Л. А. Бухгалтерський облік в країнах Європейського союзу: досвід Польщі. *Економіка та суспільство*. 2022. № 42. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-81>
3. Яцишин С. Р. Досвід країн ЄС у формуванні облікової політики підприємств із урахуванням вимог Європейського законодавства. *Ефективна економіка*. 2015. № 6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4137> (дата звернення: 10.02.2025).
4. Schneider W., Dobrovits I., Schneider D. Einführung in die Buchhaltung im Selbststudium. AUER Grafik Buch Web, 1050 Wien. 2020. 340 p.

References

1. Kyryljjeva L. O., Naumova T. A., Akimova N. S. (2023) Orghanizacijni aspekty obliku ta zvitnosti pidpryjemstv Nimechchyny v umovakh konverghenciji [Organizational Aspects of Accounting and Reporting of Enterprises in Germany in the Context of Convergence]. *Entrepreneurship and Trade*, no 36. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1256-2023-36-02>
2. Korkushko O. N., Kushnir L. A. (2022) Bukhghaltersjkyj oblik v krajinakh Jevropejsjkogho sojuzu: dosvid Poljskhi. [Accounting in European Union Countries: The Experience of Poland]. *Economy and Society*, no. 42. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-81>
3. Jacyshyn S. R. (2015) Dosvid krajin JeS u formuvanni oblikovoji polityky pidpryjemstv z vrakhuvannjam vymogh jevropejsjkogho zakonodavstva. [The Experience of EU Countries in Shaping the Accounting Policy of Enterprises Considering the Requirements of European Legislation]. *Effective Economy*, no. 6. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4137> (accessed: 10 February 2025).
4. Schneider W., Dobrovits I., Schneider D. (2020). Einführung in die Buchhaltung im Selbststudium. AUER Grafik Buch Web, 1050 Wien. 340 p.